

In kassen veilig op hoogte werken

Spantkar geschikt voor kasdekkreparaties binnen wettelijke normen

De spantkar van het bedrijf Klimrek biedt in kassen logistieke voordelen en de mogelijkheid om op grote hoogte veilig te werken. Glastuinders kunnen de kar bovendien gebruiken om zelf noodreparaties uit te voeren na een calamiteit.

De spantkar van Klimrek Producten in Pijnacker was afgelopen jaar één van de genomineerden voor de Horti Fair Innovation Award. Voor de innovatie ontving het bedrijf uiteindelijk een eervolle vermelding. Op de vakbeurs zelf was er veel belangstelling voor de spantkar in een kaspstelling met een unit voor verticale gewasbescherming.

Basis van de spantkar is een U-profiel dat bevestigd is aan de kastralies. Dit profiel dient als rail voor de basiskar die zich over de volle breedte van een spantvak kan voortbewegen over het gewas in een richting die haaks staat op de gewasrijen en de buisrails.

Volgens Sjaak van Dijk van Klimrek biedt het systeem vooral logistieke voordelen en is een efficiëntere gewasbescherming mogelijk.

'Wij zijn geen Willy Wortels'

Het systeem met de spantkar en de spantrails is in de huidige vorm een innovatie die is geïnspireerd door Klimrek. Sjaak van Dijk, zijn broer John en vrouw Gerda zijn dit bedrijf een aantal jaren geleden gestart om allerlei nieuwe ideeën voor de glastuinbouw uit te werken. Zij hebben naast Klimrek in Pijnacker een komkommerbedrijf van 15.000 vierkante meter.

"Ons bedrijf is verkocht aan een projectontwikkelaar en op termijn zullen we hier plaats moeten maken voor woningbouw. Sinds ons vertrek vaststaat, zijn we bezig met de optimale inrichting van een nieuw bedrijf", legt Van Dijk uit. "Dat levert allemaal nieuwe ideeën op over teeltsystemen, kasconstructies en warmte- en wateropslag. Die ideeën hebben we ondergebracht in het bedrijf Klimrek."

Van Dijk benadrukt dat hij en zijn broer geen Willy Wortels zijn en ook niet alle ideeën tot in detail zelf uitwerken. "Onze kracht is dat we voor de ontwikkeling van innovaties de benodigde partijen bij elkaar brengen. We hebben onder meer contacten met kassenbouwers, logistieke bedrijven, ondernemers en bedrijven die gespecialiseerd zijn in wassertechniek."

Naast de spantkar houdt Klimrek zich op dit moment bezig met een teeltsysteem voor verlengde opkweek, een kasconstructie met een asymmetrisch kasdek voor een betere lichtinval en een speciaal variabel isolerend teeltscherm.

Het uitvoeren van een tralie met U-profiel in een kas kost bij nieuwbouw 0,50 euro per vierkante meter. In een bestaande kas is de aanleg iets duurder.

U-PROFIEL

De reacties op de spantkar zijn na de introductie en presentatie op de Horti Fair over het algemeen positief. Van Dijk vertelt dat Klimrek komend jaar het systeem in elk geval in drie kassen aanlegt en dat er ook offertes liggen bij kassenbouwers voor nieuwbouwprojecten. "Er zijn al kassenbouwers die standaard adviseren om bij nieuwbouw het U-profiel in het bestek mee te nemen, omdat de investering toch vrij gering is."

De spantkar door de spantrail levert veel extra mogelijkheden voor automatisering. Belangrijk voordeel is dat interne logistieke systemen vanaf de grond en bovenin in de kas onafhankelijk van elkaar functioneren. De basiskar is uit te rusten met diverse units.

Als voorbeelden noemt Van Dijk een bladplukrobot voor tomaten, maar ook een unit om met UV-licht de gewasbescherming uit te voeren. Via een eenvoudig systeem is het mogelijk om midden in een kas, boven het gewas, de spantkar te verplaatsen naar het naastgelegen spantvak.

Belangrijke meerwaarde van de spantkar, met extra borging als valbeveiliging in het U-profiel, is het veilig kunnen werken op grote hoogte in de kassen. Het kan dan gaan om het monteren van teeltschermen of bijvoorbeeld het nalopen van de assimilatielampen. Van Dijk ziet ook heel nadrukkelijk mogelijkheden om de spantkar als werkplatform te gebruiken voor noodreparaties als sprake is van glasschade. Juist over deze toepassing is de laatste tijd enige discussie ontstaan.

STORM

Vanuit het perspectief van Van Dijk is de spantkar goed te gebruiken om bijvoorbeeld na een storm los glas uit de sponningen in het kasdek en uit het schermdek te verwijderen. Vanaf het platform zijn de glasresten op borsthoogte weg te pakken, zegt hij. De tuinders hebben op dat moment geen los glas boven zich. Als het glas bovenin de kas weg is dan kunnen de tuinders veilig het glas in het gewas verwijderen en bovenin een noodvoorziening in de vorm van plexiglas aanbrengen. Dankzij

Sjaak van Dijk presenteerde de spantrail deze week tijdens de Tuinbouw Relatiedagen in Gorinchem.

Foto: VidPhoto

het noodglas ontstaat geen extra schade aan het gewas en kan ook het kasklimaat zo snel mogelijk hersteld worden.

Van Dijk: "Het is ideaal dat tuinders de mogelijkheid hebben om zelf noodglas aan te brengen. Zij kunnen dan de gevolgen van de schade aanzienlijk beperken. Tegenwoordig is er een ernstig tekort aan beglazers in de sector. Afgelopen zomer bleek dat na de stormschade in Limburg. Daar zijn kassen vijf weken open blijven liggen omdat niet eerder vervangend glas geplaatst kon worden."

GEEN BELEMMERINGEN

Wettelijk zijn er geen belemmeringen om vanaf een spantkar glasresten te verwijderen en om een noodvoorziening aan te brengen, vertelt Peter Iping van de Arbeidsinspectie. "De regel is dat boven een hoogte van 2,5 meter een werkplatform een reling moet hebben. Als dat niet mogelijk of werkbaar is, moeten er voorzieningen zijn voor individuele valbeveiliging in de vorm van een aanhaakpunten aan het platform. Het lijkt erop dat de spantkar van Klimrek aan die voorwaarden voldoet", zegt de projectleider agrarische sectoren.

Volgens Iping hebben glastuinders ook de mogelijkheid om met gootkarren, zoals de Repair Shuttle, van bovenaf schade aan het kasdek te herstellen. Maar daar zijn wel vaste

voorzieningen aan de kas voor nodig. "Los glas opruimen blijft een heikel karwei", vindt Iping.

"Wettelijk geldt dat tuinders niet onbeveiligd mogen werken bovenop het kasdek. Als inspecteurs van ons dat zien, dan zullen ze het werk stilleggen. We moeten altijd voorkomen dat mensen in de glastuinbouw op grote hoogten in de smalle goten lopen om reparatiewerkzaamheden uit te voeren."

Willem Snoeker van Interpolis wil over de spantkar van Klimrek in de pers geen waardeoordeel geven. Wel hebben tuinders volgens de sectormanager glastuinbouw behoefte aan een systeem waarmee ze de schade aan hun kas kunnen herstellen na een calamiteit. In de berekening van bedrijfsrisico's is de mogelijkheid om noodreparaties snel uit te voeren ook meegenomen. Met andere preventiemaatregelen is dat uiteindelijk ook van invloed op de gehele risico-analyse en de daaraan gekoppelde te betalen premie. "Hoe sneller een kas weer dicht is hoe beter en des te lager het schadebedrag", aldus Snoeker.

HAIJO DODDE

Het eerste prototype van de spantkar in de komkommerkas van Sjaak van Dijk.

Foto: Nieuwe Oogst

